

Informe de retorn a la nota de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) formulada a la consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret pel qual es modifica el Decret 153/2019

En les consideracions de caràcter general de la nota sobre la consulta pública prèvia, l'ACA adverteix que la contaminació per nitrats d'origen agrari a Catalunya s'ha agreujat des de la publicació de la Directiva 91/676/CEE, del Consell de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats emprats en l'agricultura.

El número de punts de mostreig a les zones vulnerables, ha passat de 80, l'any 2000, a 516 l'any 2020. Això suposa un augment de pràcticament el 650%. Si bé és evident que cada vegada es disposa d'una radiografia més completa de la situació, l'augment dels punts de mostreig altera inevitablement les dades relatives a l'evolució de les concentracions mitjanes i el número de mostres incloses en els diferents rangs.

Aquest augment de punts de control ha comportat un major coneixement de la situació i dels estats de les masses d'aigua, cosa que ha permès una major designació de noves zones vulnerables. Cal dir que, en paral·lel a aquestes designacions, també s'ha anat modificant el programa d'actuació en les zones vulnerables, establint mesures cada cop més reforçades.

Aquesta iniciativa normativa no tracta de modificar el Decret 153/2019 per simplificar tramitacions *per se*, o simplificar-les de manera que vagin en detriment de la protecció del medi. Es tracta d'assolir les mateixes finalitats amb un menor cost per a l'Administració i per al sector, mantenint els estàndards de protecció mediambiental. Pel que fa als increments de bestiar en zones vulnerables, allà on siguin permesos, no han d'implicar una major aplicació de nitrogen, sinó una substitució del fertilitzant mineral per dejeccions o, en bona part dels casos, per fraccions resultants del seu tractament. Moltes d'aquestes fraccions es comporten, al sòl, com si fossin fertilitzants minerals.

En aquest sentit, també cal aclarir que en relació amb els criteris d'ampliacions de granges en zones vulnerables, l'objectiu és simplificar-los, no flexibilitzar-los. Cal recordar que una de les mesures del programa d'actuació inclosa en el Decret 153/2019 era la limitació dels increments de bestiar en zona vulnerable amb un índex de càrrega ramadera (ICR) superior a 1,20, que fou una severa restricció que es va prorrogar a través del Decret Llei 17/2021, de 20 de juliol, pel qual s'adopten mesures extraordinàries de limitació a la densitat ramadera, i que no es contempla eliminar.

La posada en marxa de successives mesures reforçades, com ara la Declaració Anual de Nitrogen (DAN), han fet augmentar la conscienciació al sector.

D'altra banda, es plantegen modificar alguns límits o llindars, no pas per a una menor protecció ambiental, sinó per assolir un augment de la bioeconomia circular a través d'una major superfície fertilitzada amb dejeccions ramaderes en dosis agronòmiques, que permeti reduir la utilització de fertilitzants minerals, que són costosos de produir en termes de GEH, així com en termes de balanços comercials (cal importar-los).

La modificació plantejada no ha de suposar, doncs, ni una regressió ni una rebaixa d'exigències.

Pel que fa a la segona i la tercera consideració, en compliment del Reial decret 47/2022, de 18 de gener, sobre la protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda per nitrats procedents de fonts agràries, abans que finalitzi el termini, l'any 2025 es farà una revisió de la designació de les zones vulnerables. Ara bé, en el mapa de punts que superen el nou llimitar de concentració (37,5 mg/l), es comprova que molts dels que no es troben dins de les zones vulnerables actuals estan situats en zones on l'activitat del sector primari és secundària (en llocs com l'Àrea Metropolitana i el Vallès). Aquestes dades mostren una diversitat en l'origen de la contaminació dels nitrats i la necessitat de reforçar les mesures de protecció de les aigües més enllà de les relatives a l'activitat agrícola i ramadera.

Per últim, sobre la possibilitat de declarar vulnerable tota la superfície de Catalunya, no es veu necessària per al compliment dels objectius de la Directiva Nitrats. D'una banda, perquè no està tècnicament justificat: a l'informe sobre l'evolució de la concentració de nitrats a les zones vulnerables (ACA, desembre 2021), s'evidencia una millora de la qualitat de les aigües subterrànies en bona part dels punts situats fora de les zones vulnerables. Aquestes àrees no estan sotmeses a totes les restriccions del programa d'actuació, però força de les mesures del Decret 153/2019 hi són també d'obligat compliment, entre altres motius, per tal que la qualitat de les aigües es mantingui en bon estat. D'altra banda, més que facilitar i simplificar la tramitació administrativa, implicaria destinar molts esforços (per exemple, en la designació del nitrogen de referència en totes les explotacions ramaderes) en detriment de la gestió i el control de les activitats situades en els llocs on la problemàtica és evident.

Elisenda Guillaumes i Cullell

Directora general